

Alina Sobol

Nowe platformy realizacji celów dyplomacji publicznej: Lublin i tożsamość Europy Środkowo-Wschodniej

Lublin stał się jednym z pierwszych polskich miast dostrzegających potrzebę rozszerzenia i doskonalenia współpracy transnarodowej nie tylko w ramach Unii Europejskiej (UE), ale także poza jej granicami. Dzięki swojemu wyjątkowemu położeniu i skutecznym działaniom władz lokalnych otworzył się na inicjatywy wschodnich sąsiadów Polski, wspierając ich rozwój i stymulując środowisko międzynarodowe do dyskusji nad najważniejszymi problemami regionu.

Lublin od kilku lat odgrywa rolę pomostu integracyjnego pomiędzy wschodnimi regionami Polski i zachodnimi regionami państw sąsiadujących – przede wszystkim Białorusi i Ukrainy. Miasto zawdzięcza swój status „łącznika ze Wschodem” nie tylko położeniu geograficznemu, ale również serii podejmowanych przez władze lokalne inicjatyw, wynikających, z jednej strony, z dążenia do polepszenia perspektyw województwa lubelskiego, będącego regionem transgranicznym (nie tylko pod względem geograficznym), z drugiej strony, dostrzeżenia i otwarcia się regionu na potrzebę współpracy z narodami stanowiącymi liczną mniejszość na obszarze Lubelszczyzny.

Działania władz stolicy województwa lubelskiego nastawione są na integrację już nie tylko lokalną, ale globalną. Miasto, dzięki działalności powołanego do życia w 2012 roku Centrum Kompetencji Wschodnich (CKW), współtworzy pole dla transnarodowej dyskusji na temat rozwoju sąsiadujących ze sobą regionów wschodniej Europy w kluczowych dla tego rozwoju obszarach, takich jak: aktywizacja społeczeństwa obywatelskiego, administrowanie regionem, kultura, nauka i edukacja, relacje biznesowe, innowacje społeczne oraz – szeroko rozumiany – zrównoważony rozwój. Jedną z inicjatyw CKW jest Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej (KIEW) – wydarzenie bezprecedensowe w skali naszego kraju nie tylko ze względu na cel, który obrali sobie jego organizatorzy, ale również formę tegoż spotkania.

KIEW doskonale wpisuje się w linię programową Urzędu Miasta Lublin, Samorządu Województwa Lubelskiego, jak i CKW. Jego celem jest mobilizowanie regionów wschodnich do skutecznej i trwałej współpracy międzynarodowej (nie tylko w wymiarze lokalnym), wspieranie współpracy w ramach rozwoju regionów, integracja środowisk aktywistów społecznych i kulturalnych, rozwój społeczeństwa obywatelskiego i aktywności mieszkańców regionów, wreszcie – wspieranie dialogu pomiędzy władzami i administracją lokalną poszczególnych krajów. Tym, co wyróżnia KIEW na tle innych wydarzeń tego typu w Polsce (a należałoby w tym miejscu nadmienić, że nasz kraj jest miejscem sprzyjającym tego typu inicjatywom), jest jego otwarty charakter. Jest to przedsięwzięcie nastawione na realną integrację różnych środowisk. Nad problemami regionów wschodnich na „partnerskiej stopie” dyskutują zarówno przedstawiciele władz lokalnych i państwowych, administracji publicznej, politycy, jak również osoby reprezentujące świat nauki, kultury, mediów, przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Oprócz dyskusji praktyków nad bieżącymi problemami regionów, KIEW udostępnia możliwość udziału w Międzynarodowej Giełdzie Partnerów i Grantodawców, jednym z punktów otwierających program tegorocznego Kongresu Inicjatyw Wschodnich. KIEW przestaje więc być tylko miejscem „akademickiej” debaty, a staje się polem dla nawiązywania realnej współpracy między uczestnikami – przedstawicielami

organizacji pozarządowych, firm, przedsiębiorstw itd. Ponadto, jak zapewniają organizatorzy, „giełda ma zaoferować możliwość kontaktu z ekspertami różnych sektorów i środowisk, bezpłatne konsultacje projektów i szeroką promocję działań aktywnych organizacji”. W tym kontekście KIEW stanowi bezpośrednie przedłużenie działalności Kongresu Kultury Partnerstwa Wschodniego, którego jednym z celów było (i jest) wypracowanie narzędzi organizacyjnych i finansowych dla wspólnych koncepcji i zadań partnerów wschodnich regionów Europy.

KIEW, jak każde tego typu wydarzenie, stara się sprostać zmieniającym się potrzebom uczestników Kongresu. Ubiegłoroczna IV edycja KIEW została zorganizowana pod hasłem 25-lecia polskiej samorządności, nie znaczy to jednak, że debata została całkowicie podporządkowana temu wydarzeniu. Organizatorzy uwzględnili w swoich programach miejsce na dyskusję na temat aktualnych dla regionu Europy Środkowo-Wschodniej problemów, w tym problemu bezpieczeństwa Europy Wschodniej (rozumianego bardzo szeroko i wielopłaszczyznowo), migracji studentów czy dziedzictwa kulturowego i oferty turystycznej regionów transgranicznych. Wydaje się, że właśnie ta aktualność poruszanych na Kongresie kwestii jest cechą wyróżniającą to wydarzenie na tle innych tego typu inicjatyw w Polsce. Celem działalności zarówno CKW, jak i KKPW oraz KIEW jest rozwiązywanie bieżących problemów regionów wschodnich, nie tylko wypracowywanie przydatnych praktycznie obszernych rekomendacji (m.in. w zakresie „dobrego zarządzania”, „społeczeństwa obywatelskiego”, „kultury bez granic” i „edukacji/nauki”), ale również proponowanie rozwiązań w kwestiach związanych z codziennym funkcjonowaniem regionów wschodnich.

Dlatego też w trakcie tegorocznego spotkania wybrzmiały szczególnie aktualne w ostatnich miesiącach i latach problemy, dotyczące przemian politycznych, samorządowych, społecznych w Ukrainie (kwestia decentralizacji władzy, konfliktu w Donbasie i pomocy humanitarnej dla wschodu Ukrainy), a także problem „modelu pojednania”, obejmujący „zagadnienia pamięci, historii konfliktów i pozytywnych przemian ustrojowych, refleksji nad postawami ludzkimi, aktualnymi wyzwaniem edukacji międzykulturowej, wspólnego poszukiwania modeli porozumień w regionie Europy Środkowo-Wschodniej”.

Rozwiązanie tych problemów jest wyzwaniem nie tylko dla regionu lubelskiego i innych regionów Europy Wschodniej, ale przede wszystkim dla każdego z państw, które dotykają. Jednak rozpoczęcie dialogu już na poziomie lokalnym wydaje się najlepszą strategią dla polepszenia relacji międzynarodowych, nawiązania współpracy na szczeblach krajowych. Lublin, jako jeden z pierwszych, rozpoczął ten dialog i skutecznie go kontynuuje.